

Д О П О В І Д І

РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВО- ПЕДАГОГІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО НАПН УКРАЇНИ ЗА 2018 Р. ТА ЗАВДАННЯ НА 2019 Р.¹

*Л. Д. БЕРЕЗІВСЬКА, доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України, директор*

У 2018 р. діяльність колективу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (далі – ДНПБ) НАПН України як науково-дослідної установи з питань галузевого бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства, педагогічного джерелознавства, біографістики, історії освіти, національного галузевого книгосховища, всеукраїнського науково-інформаційного, координаційного й науково-методичного центру бібліотек освітянської галузі України спрямовувалася на реалізацію пріоритетів, визначених у Статуті бібліотеки, Стратегії розвитку Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського на 2017–2026 рр.², рішенні Загальних зборів трудового колективу в грудні 2017 р. (див. Березівська Л. Д. Результати діяльності Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського НАПН України за 2017 р. та завдання на 2018 р.)³, з урахуванням норм законів України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (1995 р., зі змінами), «Про освіту» (2017 р.), положень Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (2016 р.), Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року (2017 р.), Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України на 2017–2020 рр.

У представленому звіті за 2018 р. відображено основні результати роботи за всіма напрямками діяльності бібліотеки в порівнянні з попереднім звітним періодом. Зосередимо увагу на головних досягненнях.

---

¹ Доповідь виголошено 27 грудня 2018 р. на Звітних загальних зборах трудового колективу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та Звітній науково-практичній конференції «Інформаційне забезпечення сфери освіти України» за результатами наукових досліджень наукових працівників у 2018 р. (<http://dnpb.gov.ua/ua/?news=19180>).

² Стратегія розвитку Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського на 2017–2026 роки / Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; [авт. Березівська Л. Д., Зозуля С. М., Страйгородська Л. І.] ; за заг. ред. Л. Д. Березівської. – Київ, 2017. – 29 с.

³ Березівська Л. Д. Результати діяльності Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського НАПН України за 2017 р. та завдання на 2018 р. // Інформаційне забезпечення сфери освіти України : звітна науково-практична конференція ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, 26 грудня 2017 р., Київ : тези / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського; [редкол.: Л. Д. Березівська (голова), С. М. Зозуля (заст. голови), С. В. Лапаєнко (відповідальний секретар) та ін.]. – Київ : [б. в.], 2018. – 79 с.

Основою діяльності будь-якої установи є її кадровий потенціал. Загальна чисельність працівників ДНПБ у 2018 р. становить **99** шт. од. (представлено у таблиці).

Рік	Усього працівників	Наукові працівники	Наукові працівники з науковим ступенем				Наукові працівники без наукового ступеня	Бібліотечні працівники	Допоміжний персонал
			Доктори наук		Кандидати наук				
			усього	осн.м.р	усього	осн.м.р			
2018	99	53,5	5	2	15	9	33,5	21	24,5
2017	112	50	5	2	15	9	30	18	44
2016	108	49	5	1	9	6	35	14	45
2015	129	64	3	1	14	13	47	19	46
2014	117	73	1	-	10	7	62	23	21

Важливим пріоритетом кадрової стратегії бібліотеки є забезпечення умов для професійного розвитку наукових і бібліотечних працівників, добір науковців вищої кваліфікації.

Порівняно з 2017 р. у 2018 р. кількість виконавців наукових досліджень збільшилася на 3,5 шт. од., кількість бібліотечних працівників – на 3. У звітному році до виконання наукових досліджень залучено 5 докторів наук (2 – із соціальних комунікацій, 3 – із педагогічних наук) і 15 кандидатів наук, що якісно позначилося на їх виконанні.

У 2018 р. порівняно з 2017 р. склад вченої ради залишився незмінним: **16** фахівців вищої кваліфікації (у 2015 р. – 13, у 2016 р. – 15): докторів наук – **7** (у 2015 р. – 5, у 2016 р. – 6), кандидатів наук – **9** (у 2015 р. – 8, у 2016 р. – 9).

Простежимо динаміку:

Роки	Усього фахівців вищої кваліфікації	Із них:	
		докторів наук	кандидатів наук
2018	16	7	9
2017	16	7	9
2016	15	6	9
2015	13	5	8
2014	7	1	6

Голова вченої ради – директор бібліотеки, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України *Л. Д. Березівська*. Заступник голови вченої ради – заступник директора з наукової роботи, кандидат історичних наук *С. М. Кравченко*. Вчений секретар вченої ради – вчений секретар бібліотеки, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник *С. В. Лапаєнко*.

У звітному році під безпосереднім керівництвом директора проведено **12** засідань вченої ради, на яких розглянуто питання: науково-організаційної діяльності, виконання науково-дослідної роботи та впровадження (моніторинг

упровадження) результатів досліджень; науково-інформаційної, бібліотечної та видавничої діяльності; кадрові та ін.

У складі вченої ради ефективно працюють *науково-експертна та бібліотечна ради*. За результатами засідань науково-експертної ради рекомендовано до друку, оприлюднення та розповсюдження **10** електронних, друкованих і періодичних видань ДНПБ. На засіданнях бібліотечної ради розглядалися актуальні питання організації бібліотечно-інформаційної діяльності.

Якість роботи працівників бібліотеки залежить від їхнього фахового рівня, підвищення якого в 2018 р. відбувалося за традиційними видами діяльності: *науково-організаційна робота*: участь у засіданнях Президії НАПН України й бюро Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України, членство у вченій, науково-експертній, бібліотечній радах, раді молодих вчених, членство (участь) у громадських організаціях, зокрема міжнародних, тощо; *участь у науково-практичних масових заходах; здобуття вищої освіти працівниками бібліотеки; науково-педагогічна та експертна діяльність*: керівництво аспірантами/докторантами та членство в спеціалізованих вчених радах, у редакційних колегіях, участь у експертних групах МОН України та інших установ тощо.

Так, у 2018 р. 5 бібліотечних працівників пройшли курси підвищення кваліфікації в Інституті післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, 1 – курси підвищення кваліфікації працівників бібліотек закладів вищої освіти за програмою «Академічна добросесність та бібліотеки», організовані УБА.

Пріоритетним напрямом діяльності ДНПБ є ***проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів***.

У 2018 р. у бібліотеці на основному етапі здійснювалося **3** наукові дослідження: «*Відображення розвитку національної освіти і педагогічної думки у друкованих та електронних виданнях*» (фундаментальна, керівник – О. В. Сухомлинська, д-р пед. н., професор, академік НАПН України), «*Науково-інформаційний супровід освітянської галузі в умовах євроінтеграційних та глобалізаційних процесів*» (прикладна, керівник – А. В. Селецький, канд. іст. н., ст. наук. співроб.), «*Науково-методичні засади розвитку освітянських бібліотек як важливого складника освітнього середовища*» (прикладна, керівник – Т. В. Добко, д-р наук із соц. ком., ст. наук. співроб.). Дослідження виконувалися згідно з перспективним тематичним планом на 2017–2019 рр., тематичним планом на 2018 р., технічними завданнями та індивідуальними планами роботи виконавців наукових досліджень.

Актуальність цих наукових досліджень зумовлена потребою реформування, підвищення якості освіти в Україні, підготовки нової законодавчої бази; оптимізації науково-інформаційного забезпечення галузі освіти бібліографічними, реферативними й аналітичними документами в умовах інтеграції України у європейський і світовий освітній простір; вдосконалення системи науково-методичного забезпечення функціонування мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України.

Основними науковими результатами зазначених досліджень є: обґрунтування класифікації й систематизації документів концептуального характеру стосовно розбудови системи національної освіти України (1991–2017 рр.), виявлення та введення в науковий обіг відповідних матеріалів із фонду ДНПБ; систематизація й цілісне узагальнення сукупності бібліографічної інформації щодо творчої спадщини В. О. Сухомлинського, національно-патріотичного виховання дітей і студентської молоді в Україні; удосконалення системи інформаційного забезпечення, популяризація та розкриття галузевих науково-інформаційних ресурсів через нарощення електронного інформаційно-бібліографічного ресурсу «Видатні педагоги України та світу»; узагальнення сучасного стану й тенденцій розвитку бібліотек закладів освіти; обґрунтування перспективних напрямів розвитку освітянських бібліотек; розроблення нормативно-інструктивних і методичних матеріалів щодо якісного інформаційного забезпечення педагогіки, освіти.

Поставлені завдання наукових досліджень виконано на належному рівні. Результати, одержані під час виконання планових робіт, мають теоретичне та прикладне значення.

У 2018 р. науковцями підготовлено й опубліковано **194** одиниці наукової продукції, із них: офіційна продукція – **1**; наукова продукція (матеріали науково-практичних заходів) – **3**; виробничо-практична (методичні рекомендації) – **1**; довідкова (довідники, покажчики, довідковий бюлетень) – **4**; науково-інформаційні матеріали – **16**; статті: у зарубіжних виданнях – **20**; у фахових наукових виданнях – **29**; у наукових виданнях – **35**; інформаційні статті – **19**; тези – **66**.

Простежимо динаміку висвітлення науковцями результатів дослідження в статтях:

Рік	Статті	Із них:				
		у зарубіжних виданнях, у т.ч., що входять до наукометричних баз даних	у фахових виданнях, у т.ч., що входять до наукометричних баз даних	у наукових виданнях	тези	та інші
2018	169	20/2	29/12	35	66	19
2017	150	13/1	33/2	30	61	13
2016	127	13/1	25/1	29	60	-
2015	81	7/2	33/-	31	10	-
2014	48	-	33/-	5	10	-

Показники мають тенденцію до зростання. Водночас констатуємо низьку кількість статей, опублікованих у виданнях, що входять до наукометричних баз даних.

Продукція, підготовлена в ході виконання наукових досліджень, упроваджувалася на всеукраїнському рівні. Об'єктами впровадження були: національні, державні бібліотеки України, науково-педагогічні бібліотеки, бібліотеки наукових установ НАПН України, закладів післядипломної освіти МОН України, бібліотеки закладів вищої освіти України, універсальні наукові бібліотеки Міністерства культури України, кафедри педагогіки університетів. Надано **69** довідок, актів, подяк та інших документів, які засвідчують рівень упровадження результатів наукових досліджень. Про затребуваність планової продукції свідчить статистика завантажень із веб-порталу ДНПБ та ЕБ НАПН України відповідно станом на 22.12.2018 (Довідник науково-інформаційної й видавничої діяльності та основних заходів, спрямованих на підвищення професійної майстерності бібліотечних працівників освітянської галузі / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: О. Л. Гончаренко, І. І. Хемчян; наук. ред. і відп. за вип. І. І. Хемчян]. – Київ : [б. в.], 2018. – 119 с. – **117 / 482** (http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2015/12/directory_2018.pdf); Упровадження Універсальної десяткової класифікації в практику роботи бібліотек закладів загальної середньої та професійно-технічної освіти : метод. рек. / уклад.: І. Г. Лобановська ; НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ, 2018. – 80 с. – **460 / 196** (http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2018/10/Uprov_metod_rec.pdf); Василь Олександрович Сухомлинський: до 100-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; упоряд.: О. В. Сухомлинська, Л. Д. Березівська, Л. І. Страйгородська та ін.; наук. консультант О. В. Сухомлинська, наук. ред. Л. Д. Березівська ; бібліогр. ред. Є. Ф. Демида. – Вінниця : Твори, 2018. – 395 с. – **9 / 1 118** (http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2018/06/Sukhomlynskyy_pokazhchyk_2018.pdf)).

Упровадження результатів наукових досліджень здійснюється через оприлюднення продукції на веб-порталі ДНПБ та в ЕБ НАПН України (2018 р. внесено **363** одиниці наукової продукції, 2017 р. – **274**, 2016 р. – **176**), в електронних наукових періодичних виданнях ДНПБ («Науково-педагогічні студії»), створення профілів науковців бібліотеки в Google Академії (**34**), у системі «Бібліометрика української науки» (**24**), портфолію науковців (**34**), цифрових ідентифікаторів учених (ORCID ID – **34**; Researcher ID – **2**; Author ID – **1**), а також через презентацію підготовлених видань на спеціалізованих виставках: III Міжнародному фестивалі «Книжковий Арсенал», X Міжнародному форумі «Інноватика в сучасній освіті – 2018», IX Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2018»; книжкових виставках до Загальних зборів НАПН України, Всеукраїнського фестивалю науки; на науково-практичних заходах ДНПБ. Стан упровадження наукових результатів засвідчують довідки, акти та інші документи.

Простежимо динаміку змін зазначених показників:

Рік	Google Академія	Бібліометрика української науки	ЕБ НАПН України	ORCID ID	Researcher ID	Портфоліо
-----	-----------------	---------------------------------	-----------------	----------	---------------	-----------

2018	34	24	363	34	2	34
2017	39	30	274	–	–	–
2016	49	30	176	–	–	–
2015	58	8	139	–	–	–
2014	12	–	3	–	–	–

У 2018 р. здійснено моніторинг упровадження результатів науково-дослідних робіт, отриманих за завершеними у двох попередніх роках дослідженнями (2016–2017): підготовлено 58 одиниць наукової продукції, із них оприлюднено, упроваджено й використовується цільовою групою користувачів – 58, що становить 100%. Також здійснювався моніторинг ефективності впровадження результатів наукових досліджень, зокрема шляхом аналізу показників відвідування електронної бібліотеки та використання розміщених рукописів і публікацій. Ці питання систематично розглядалися на засіданнях відділів, вченої ради ДНПБ, висвітлено на веб-порталі ДНПБ у рубриці «Упровадження результатів НДР».

Варто відзначити, що науковці бібліотеки здійснювали позапланову роботу: підготовлено *офіційну продукцію* (Рекомендації щодо проведення в 2018 році Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек у співпраці з ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»), *наукову продукцію* за науковою редакцією *Л. Д. Березівської* (збірник матеріалів науково-методологічного семінару з історії освіти «Історіографія як важливий складник досліджень з історії освіти: європейський і вітчизняний виміри», збірник матеріалів звітної науково-практичної конференції ДНПБ (за 2018 р.) «Інформаційне забезпечення сфери освіти України», збірник тез Всеукраїнського науково-практичного семінару «Джерела та історіографія про трансформаційні процеси в освітньому просторі України (1991–2017)»).

Оприлюднено електронне періодичне наукове видання ДНПБ «Науково-педагогічні студії» (I–II випуски; головний редактор – *Л. Д. Березівська*).

Результати науково-дослідної роботи протягом 2018 р. впроваджувалися під час участі науковців у **88** науково-практичних заходах, у рамках яких виголошено **227** доповідей, із них ДНПБ організовано та проведено **28** (3 конференції, **10** семінарів, **4** круглі столи, **1** педагогічна рада, **2** вебінари, **3** бібліотекознавчі лекторії, **3** презентації, інші – **2**).

Закцентуємо увагу на організованих і проведених згідно з планом роботи НАПН України спільно з Відділенням загальної педагогіки та філософії освіти **9** науково-практичних масових заходах, з яких: **1** конференція (бібліотечна секція «Василь Сухомлинський в контексті доби: артефакти і презентації в бібліотеках, музеях, медіапросторі» (модератор секції – *Л. Д. Березівська*) у рамках X Міжнародної науково-практичної конференції та XXV Всеукраїнських педагогічних читань «Творча спадщина Василя Сухомлинського у вітчизняному та міжнародному вимірах»); **5** наукових семінарів («Джерела та історіографія про трансформаційні процеси в освітньому просторі України (1991–2017)», «Історіографія як важливий

складник досліджень з історії освіти: європейський і вітчизняний виміри», «Василь Сухомлинський і сучасне дошкілля», «Бібліотечно-інформаційне забезпечення наукових досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології», «Інформаційне забезпечення науковців НАПН України: міжнародні наукометричні бази даних та стилі цитування» (презентація «Огляд і методика використання колекції баз даних фірми EBSCO в наукових установах і закладах освіти»); **2 круглі столи** («Наукова молодь в умовах інтеграції України в міжнародний освітній та науковий простір: сучасний стан та перспективи», «Серце віддаю дітям» (до 50-річчя виходу книги)); **1 вебінар** («Упровадження Універсальної десятикової класифікації в практику роботи освітянських бібліотек»).

На засіданнях *постійно діючого науково-методологічного семінару «Наукова бібліотека та якість сучасної освіти»*, метою якого є підвищення фахового рівня співробітників бібліотеки, набуття інноваційного досвіду, надання якісних бібліотечно-інформаційних послуг, інноваційний розвиток ДНПБ, упродовж року розглядали актуальні питання української науки й освіти, бібліотечної справи: «Інформаційна підтримка педагогічних досліджень: особливості використання ЕБ НАПН України», «Модернізація освітньої системи України в контексті реалізації концепції НУШ», «Бібліотека НУШ: реалії та перспективи», «Створення особистого кабінету EBSCO для професійного використання науковця», «Міжнародні стилі формування списку літератури» тощо. Готувалися огляди освітянських і бібліотечнознавчих видань.

Рада молодих вчених ДНПБ здійснювала роботу, спрямовану на розвиток потенціалу наукової молоді бібліотеки, застосовуючи традиційні та нові форми (круглий стіл «Наукова молодь в умовах інтеграції України в міжнародний освітній та науковий простір: сучасний стан, проблеми, перспективи», книжкові інсталяції, віртуальні огляди тощо), що сприяло налагодженню творчих зв'язків з об'єднаннями молодих учених наукових установ НАПН України та ЗВО України, зокрема підписано угоду про співпрацю між радами молодих вчених бібліотеки та Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. Звіт про діяльність ради й перспективні завдання на 2019 р. затверджено на засіданні вченої ради в грудні 2018 р.

Ще один важливий напрям діяльності ДНПБ – **науково-інформаційна та бібліотечна робота**, до якої, зокрема, належать **науково-методичний і культурно-освітній складники**.

Науково-інформаційну та бібліотечну діяльність ДНПБ у 2018 р. було спрямовано на розв'язання таких завдань: організація, збереження та розвиток документного фонду; розвиток веб-порталу бібліотеки; забезпечення універсальних можливостей надання інформації як у традиційній, так і в електронній формах за допомогою доступу до вітчизняних і світових інформаційних ресурсів; здійснення науково-інформаційного забезпечення освітянської галузі, зокрема досліджень НАПН України: поповнення БД, електронних колекцій НПЕБ і представлення їх у глобальній інформаційній мережі; надання доступу до міжнародних баз даних фірми EBSCO Publishing (проведення науково-практичних заходів, здійснення відповідного

консультування тощо); сприяння висвітленню наукових результатів членів академії у світовому інформаційному просторі, зокрема в системі Google Scholar, «Бібліометрика української науки», та їх моніторинг; здійснення інформаційно-бібліографічного обслуговування (ВРІ та ДОК) тощо; забезпечення збереження рідкісних видань (книжкових пам'яток), що становлять національне надбання, інтенсивне введення їх до наукового обігу та популяризація шляхом організації експозиційно-виставкової діяльності, екскурсій, внесення записів до ЕК, повнотекстових документів до НПЕБ; здійснення науково-методичного забезпечення діяльності мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України; організація та проведення науково-інформаційних і культурно-освітніх масових заходів, зокрема присвячених відзначенню ювілею В. Сухомлинського; створення музейної експозиції «Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського: історія і сучасність»; проведення експозиційно-виставкової діяльності (книжкові та художньо-мистецькі виставки).

Бібліотечний фонд ДНПБ як головне джерело задоволення інформаційних потреб фахівців освітянської галузі систематично поповнюється й станом на **31.12.2018 р.** містить **578939** примірників документів. Протягом 2018 р. до фонду бібліотеки надійшло **5 547** прим. документів, із них: **4037** прим. – книги, брошури, **1510** прим. – періодичні видання. Упродовж 2018 р. активно здійснювалася робота з упорядкування документного фонду, перевезеного з будівлі за адресою: вул. Володимирська, 57. Зокрема, вилучено **9 902** прим. документів як дублетні й застарілі; частину дублетних видань передано до обмінно-резервного фонду бібліотеки, а звітти – освітянським книгозбірням. У приміщеннях, переданих на баланс ДНПБ, систематизовано й упорядковано понад 70 тис. прим. документів. Це розділи: «Природничі науки», «Суспільно-політичні науки», «Українська література», розпочато роботу з розділом «Педагогіка». Залишилося впорядкувати й розмістити приблизно 40 тис. прим. документів.

Результати діяльності ДНПБ в інформаційному просторі висвітлює офіційний *веб-портал* (<http://dnpb.gov.ua>), на якому представлено ресурси бібліотеки, інноваційні послуги, різні види бібліографічної, реферативної та аналітичної інформації тощо. За даними Google Analytics (сервіс статистики веб-сайтів), станом на 01.12.2018 р. відвідуваність веб-порталу становить **117 565** осіб, що на 13 тис. більше ніж у 2017 р. (*104 415*).

За єдиною реєстраційною картою, кількість користувачів становить **5 110**, відвідування – **19 580** (*2017 – 19428*), книговидача – **210 174** прим. документів (*2017 – 209357*). За даними Google Analytics, зафіксовано **15 526** дистантних користувачів (*2017 – 12 292*). Порівняно з 2017 р. на 90 тис. збільшилася кількість віртуальних звернень до ресурсів ДНПБ – **543 088** осіб.

Зазначимо, що в останні роки спостерігається тенденція до збільшення дистантних користувачів, яка властива сучасним бібліотекам. Вони стають соціально значущими науково-інформаційними й культурно-освітніми центрами завдяки розширенню комплексу бібліотечних онлайн послуг та їх популяризації.

Протягом 2018 р. послугою електронної доставки документів бібліотеки скористалися **176** віддалених користувачів, для яких виконано **259** замовлень: відскановано 1 443 сторінки тексту (48 – книг, 211 – період. видань) (у 2017 – 1 378). Також для задоволення інформаційних потреб віддалених користувачів через послугу «Запитай бібліотекаря» за звітний період надано 65 віртуальних довідок.

В умовах розвитку інформаційного суспільства велика увага приділяється формуванню електронних ресурсів. Так, упродовж року активно поповнювався *електронний каталог* (ЕК): внесено **21 802** бібліографічні записи (загалом він налічує **402 357** записів). Найбільше записів внесено до баз даних: «Книги», «Періодика», «Сухомлиністика» тощо. Відвідуваність ЕК зросла майже на 80 тис. порівняно з 2017 р. (345 787) і нині становить **425 523**.

Важливою подією року стало надання бібліотекою *доступу до міжнародних інформаційних ресурсів фірми EBSCO Publishing*, що є одним із найбільших у світі постачальників журналів в електронному та друкованому форматі. Цією послугою активно користуються освітяни та науковці, зокрема вчені НАПН України: за період із квітня до листопада маємо таку статистику (кількість сесій – **2 993**, кількість пошуків – **12 107**, завантажено повнотекстових документів – **7 187**, переглянуто рефератів, анотацій – **10 528**). Відзначимо, що найбільш актуальними для науковців були бази (Academic Search Premier – **752**; ERIC – **299**; Associated Press Video Collection – **234** та ін.), які розроблені спеціально для академічних установ.

Задля ефективного використання міжнародних баз даних EBSCO спільно з науково-організаційним відділом НАПН України та ТОВ «Інформатіо» проведено цикл науково-інформаційних практичних заходів, зокрема: семінар-практикум із використання баз даних EBSCO для працівників ДНПБ і фахівців бібліотек наукових установ НАПН України (14 лютого); науково-методичний семінар «Інформаційне забезпечення науковців НАПН України: міжнародні наукометричні бази даних та стилі цитування» (презентація «Огляд і методика використання колекції баз даних фірми EBSCO в наукових установах і закладах освіти») (28 березня); семінар-тренінг із використання електронних ресурсів фірми EBSCO для співробітників бібліотеки та представників наукових установ НАПН України (13 квітня); тренінг зі створення особистого кабінету з метою збереження результатів пошуку в базах даних EBSCO та систематичного інформування користувача про нові надходження (31 травня); науково-практичний семінар «Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського: інформаційні послуги та електронні ресурси» (26 вересня).

Для ефективного висвітлення наукових результатів науковців НАПН України в інформаційному просторі реалізовувалися започатковані в 2017 р. **проекти**: «Бібліометрика педагогічної науки» (включення до системи «Бібліометрика української науки» облікових записів (профілів) Google Scholar членів НАПН України, здійснення консультування, щоквартальний інформаційно-аналітичний моніторинг бібліометричних даних про стан педагогічної науки України на основі системи «Бібліометрика української

науки» для апарату Президії НАПН України та ін.); «*Національна академія педагогічних наук України*» (наповнення бази даних; внесення до ЕБ НАПН України повнотекстових ресурсів, авторами яких є члени НАПН України; внесення відомостей про вчених НАПН України (**162** записи), які містять електронні посилання на їхні наукові праці, відображені в інших базах даних ЕК ДНПБ та ЕБ НАПН України).

Інформаційне забезпечення освітянської галузі, зокрема науковців НАПН України, здійснювалося також і за допомогою *вибіркового розповсюдження інформації (BPI)* для **14** абонентів. Протягом звітнього періоду підготовлено **108** інформаційно-бібліографічних списків для групового та індивідуального обслуговування абонентів BPI й **34** списки для диференційованого обслуговування керівництва (ДОК), загалом – **142**. Порівнюючи з минулим роком, кількість абонентів BPI залишилася незмінною, а кількість списків збільшилася на **16**. Важливо, що цього року списки формувалися з урахуванням ресурсів баз даних фірми EBSCO.

Інформаційно-аналітична та реферативна діяльність здійснювалася шляхом аналітико-синтетичного опрацювання вхідного документного потоку (опрацьовано **15** номерів журналів психолого-педагогічної тематики; прореферовано **161** статтю, підготовлено **483** реферати українською та англійською мовами; створено й подано до українського реферативного журналу «Джерело» та загальнодержавної реферативної бази даних «Україніка наукова» **567** реферативних записів на **189** статей). Продовжувалася кооперативна взаємодія ДНПБ із мережею освітянських бібліотек МОН України та НАПН України щодо поповнення галузевої реферативної БД ДНПБ. Відновлено підготовку інформаційно-аналітичних матеріалів про діяльність НАПН України. Поповнювався розділ веб-порталу ДНПБ «Моніторинг ЗМІ» (оприлюднено 7 аналітичних і 10 бібліографічних матеріалів). Затребуваність результатів аналітичної діяльності підтверджено 33 довідками.

Особливої уваги заслуговує робота бібліотеки з *науковим об'єктом* «*Документи педагогіко-психологічного та історико-культурного напрямку 19–20 ст. (1850–1917 рр.)*», що становить національне надбання України. Протягом звітнього періоду здійснювалося науково-аналітичне опрацювання документів і внесення їх до баз даних та Науково-педагогічної електронної бібліотеки ДНПБ тощо. Оцифровано **26** документів іноземними мовами з метою збереження й надання до них доступу користувачам. До страхового фонду України передано **5** видань (1917 арк.). До бази даних «Рідкісна книга» внесено **1 007** бібліографічних записів (із них: 140 – іноземними мовами), що вдвічі більше ніж у 2017 р. На 31.12.2018 р. зазначена БД налічує **8 947** записів. Відзначаємо відвідуваність цієї бази даних у звітньому році, яка становить **43 034** особи.

Із метою розкриття змісту та популяризації видань, що становлять національне надбання України, успішно функціонує *кімната-музей рідкісної книги*. У ній експонуються книжкові виставки, які розкривають наукову спадщину видатних педагогів («Костянтин Ушинський (1823/24–1870 рр.) – засновник наукової педагогіки й початкової школи», «Провідні освітяни

періоду Української революції 1917–1921 рр.» та ін.), висвітлюють історію української та зарубіжної освіти («Періодичні видання ХІХ – початку ХХ ст. іноземними мовами» та ін.); проводяться огляди й презентації відповідних виставок для учасників науково-практичних заходів, а також у рамках науково-педагогічного лекторію.

Упродовж року *науково-методичну діяльність* було спрямовано на: науково-методичний супровід діяльності книгозбірень мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України; надання консультаційно-методичної допомоги фахівцям освітянських бібліотек; підвищення фахового рівня працівників освітянських бібліотек; формування інформаційного (бібліотекознавчого) ресурсу тощо. Питання науково-методичного забезпечення мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України вперше заслуховувалося на засіданні Президії НАПН України 14 листопада 2018 р. Члени комісії та Президії позитивно оцінили діяльність, спрямовану на розвиток мережі, створення належних умов для якісного інформаційного забезпечення фахових потреб науковців і практиків галузі, розкриття потенціалу ресурсів бібліотек як складників науково-інформаційної структури освітянської галузі України.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України № 177 від 22 березня 2017 р. «Про припинення використання Бібліотечно-бібліографічної класифікації та впровадження Універсальної десяткової класифікації» і наказу МОН України № 929 від 26 червня 2017 р. «Про впровадження УДК в практику роботи бібліотек» фахівцями ДНПБ здійснювалася систематична робота: проведено **14** науково-практичних заходів у різних регіонах України; надано усні й письмові консультації співробітникам освітянських та інших бібліотек, зокрема й у соціальній мережі Facebook; на порталі ДНПБ створено сторінку «Упровадження Універсальної десяткової класифікації» (рубрика «Бібліотечному фахівцю»).

Культурно-освітня робота. Для повноцінного розкриття фонду, галузевих бібліотечно-інформаційних ресурсів, популяризації спадщини видатних педагогів України й світу, здобутків української та зарубіжної освіти серед широкого кола науковців, освітян і громадськості й науково-інформаційного забезпечення освіти та науки в ДНПБ було організовано низку культурно-освітніх і художньо-мистецьких заходів.

Надзвичайно активно розвивався науково-практичний проект – науково-педагогічний лекторій «*Інформаційне забезпечення інноваційного розвитку освіти й науки*» (автор і керівник проекту – Л. Д. Березівська, координатор – С. В. Лапаєнко). Загалом відбулося **83** заходи (2017 р. – 48), під час яких відвідувачів ознайомлювали з історією та структурою, правилами користування інформаційною системою та фондом ДНПБ, електронним каталогом, інтегрованими галузевими бібліотечно-інформаційними ресурсами й сервісними онлайн послугами, діяльністю читального залу Фонду В. О. Сухомлинського, кімнати-музею рідкісної книги. Учасниками лекторію були учні закладів загальної середньої освіти, студенти, слухачі аспіранти й докторанти закладів вищої освіти, зокрема Київського університету імені

Бориса Грінченка, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», НПУ ім. М. П. Драгоманова, наукові працівники установ НАПН України, освітяни Києво-Святошинського району та ін.

Варто відзначити значну кількість позапланових заходів (8), організатором та співорганізатором яких була бібліотека, а саме: круглий стіл до 90-річчя від дня народження М. Д. Ярмаченка (спільно з Відділенням загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України, Інститутом педагогіки НАПН України); презентація монографії директора Інституту проблем виховання, доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена НАПН України І. Д. Бега «Особистість на шляху до духовних цінностей» (спільно з Інститутом проблем виховання НАПН України); Всесвітній тиждень медійно-інформаційної грамотності під гаслом «Медійно та інформаційно грамотні міста», спрямований на допомогу реалізації Цілей сталого розвитку ООН та ін.

Один із пріоритетних напрямів роботи ДНПБ – експозиційно-виставкова діяльність, яку здійснюють майже всі відділи бібліотеки, оскільки виставки є інформаційним супроводом науково-практичних масових заходів і формою впровадження наукових результатів. Протягом 2018 р. організовано 45 книжкових виставок: *тематичні* – 27 («Академічна доброчесність», «Форми здобуття освіти: новий закон України “Про освіту”», «Шкільний учитель нового покоління», «Журналу «Педагогіка і психологія» – 25» та ін.); *персональні* – 18 ((до ювілеїв видатних постатей України та світу) – «Ідеї А. С. Макаренка в контексті реформування освіти» (до 130-річчя від дня народження), «Народе мій, до тебе я ще верну» (до 80-річчя В. Стуса), «Внесок Миколи Дмитровича Ярмаченка у розвиток української освіти та педагогічної науки (до 90-річчя від дня народження)», «Життя за законами педагогіки добра: до 80 річчя від дня народження Івана Андрійовича Зязюна (1938–2014)» та ін., із яких «Ювіляри НАПН України» – 8 (віртуальних – 6)), *художньо-мистецькі* – 4 (виставка живопису київської художниці Аліни Гриненко «Колір літа» та ін.).

У руслі відзначення **100-річчя від дня народження видатного українського педагога В. О. Сухомлинського** на рівні ЮНЕСКО (рішення 39-ї сесії Генеральної конференції) спільно з Українською асоціацією Василя Сухомлинського ДНПБ у 2018 р. організувала й провела низку різних заходів. На базі Читального залу Фонду В. О. Сухомлинського, що є складником сектору сухомліністики, проводилася широкомасштабна робота: *організація культурно-освітніх* (оглядові екскурсії, тематичні лекції для працівників і здобувачів закладів освіти, бібліотечних працівників (83); інсценування казок і оповідань; виставки творчих робіт дітей за творами В. О. Сухомлинського; читання казок та оповідань дітьми разом із бібліотекарем тощо) і *науково-практичних заходів* (бібліотечна секція («Василь Сухомлинський в контексті доби: артефакти і презентації в бібліотеках, музеях, медіапросторі» – у рамках педагогічних читань), семінар («Василь Сухомлинський і сучасне дошкілля»), круглі столи («Сухомлинському пишуть» (епістолярна спадщина педагога), «Серце віддаю дітям» (до 50-річчя виходу книги), «Педагогіка співробітництва в творчій спадщині Василя Сухомлинського»); педагогічні читання

(«Педагогічна спадщина В. О. Сухомлинського – невичерпне джерело ідей Нової української школи») тощо); *формування електронних ресурсів* (НПЕБ – електронні копії творів «Серце віддаю дітям», «Філософія казки», «Обережно дитина: В. О. Сухомлинський про важких дітей», біобібліографічного покажчика («Василь Олександрович Сухомлинський: до 100-річчя від дня народження»); оновлення інформації в ресурсі «Видатні педагоги України та світу»; поповнення бази даних «Сухомліністика» (внесено 1 306 бібліограф. записів (у 2017 – 910)); *підготовка книжкових виставок* («До 100-річчя з дня народження В. Сухомлинського» та ін.) тощо.

Читальний зал відвідали освітяни, науковці з різних куточків України та зарубіжжя: делегації з Республіки Польща та Китайської Народної Республіки.

Наукові працівники відділу історії освіти ДНПБ (*Л. Д. Березівська, О. В. Сухомлинська, Л. В. Сухомлинська*) виступили з доповідями на Міжнародній конференції «International Symposium on Sukhomlinski's Educational Thought and Modern Education: In memory of the 100th Anniversary of Sukhomlinski's Birthday» («Педагогічні ідеї Сухомлинського і сучасна освіта: до 100-річчя з дня народження»), яка відбулася в Інституті порівняльних досліджень Пекінського педагогічного університету (м. Пекін, КНР, 3–4 листопада).

Відзначаючи провідну роль ДНПБ у розвитку сухомліністики в інформаційному просторі України, розуміємо необхідність осмислення на міждисциплінарній основі створених інформаційних ресурсів іншими бібліотеками, закладами освіти з метою глибокого вивчення й популяризації ідей видатного українського педагога в умовах розбудови Нової української школи.

У рамках заходів із відзначення 100-річчя від дня народження В. Сухомлинського й Всеукраїнського дня бібліотек 28 вересня 2018 р. відбулося урочисте відкриття *музейної експозиції* «ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського: історія і сучасність» (*автор ідеї і керівник робочої групи з розроблення концепції та створення музейної експозиції – Л. Д. Березівська*) за участю провідних учених НАПН України на чолі з її президентом академіком В. Г. Кременем.

Із метою реалізації *Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді* організовано низку заходів, а саме: *книжкові виставки* («Ідеї Василя Сухомлинського як концептуальна основа національно-патріотичного виховання», «Коли стають до зброї діти, народ цей – не перемогти», «Україні – бути українською» та ін.); *презентація* наукового проекту «Моя маленька батьківщина» (виставка творчих робіт дітей і батьків за творами В. О. Сухомлинського). Крім того, підготовлено й оприлюднено анотований рекомендаційний *бібліографічний список* «Патріотичне виховання студентської молоді»; *продовжується комплектування* фонду ДНПБ документами з проблем національно-патріотичного виховання.

Окремо зацентруємо увагу на реалізації *Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України*: укладено угоду про співпрацю між ДНПБ і ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, проведено науково-

практичні заходи: Всеукраїнський вебінар «Шкільна бібліотека – центр творчого розвитку дитини» (за підсумками Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек, 4 грудня), панельну дискусію «Бібліотека Нової української школи: реалії та перспективи» (у рамках 25-го Міжнародного форуму видавців у Львові та ІХ Львівського міжнародного бібліотечного форуму, 22 вересня).

Доцільно відзначити *активну співпрацю ДНПБ* із закладами дошкільної, загальної середньої, вищої освіти (Київським університетом імені Бориса Грінченка, НПУ ім. М. П. Драгоманова та ін.), Київською Малою академією наук, установами НАПН України, різного рівня бібліотеками (Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського та ін.), Педагогічним музеєм України, громадськими організаціями (Українською асоціацією Василя Сухомлинського, громадською спілкою «Українська асоціація освіти дорослих», Українським товариством істориків педагогіки, Українським товариством Януша Корчака, Українською бібліотечною асоціацією), спільно з якими вона організовує й проводить науково-практичні заходи.

Цього року започатковано співпрацю зі спеціальною загальноосвітньою школою-інтернатом № 5 імені Я. П. Батюка м. Києва для дітей з особливими освітніми потребами (сліпих і слабозорих, зокрема з порушеннями інтелектуального розвитку), до шкільної бібліотеки якої співробітники ДНПБ передали добірку книжок українських і зарубіжних авторів.

Варто згадати й про проведення на базі бібліотеки переддипломної та виробничої практики студентів Київського університету імені Бориса Грінченка, Національного авіаційного університету, НПУ ім. М. П. Драгоманова. Фахівці бібліотеки здійснювали науково-методичний супровід та оцінювали якість набутих знань і практичних навичок студентів під час проходження виробничої практики.

В умовах входження української освіти до європейського простору важливим напрямом діяльності бібліотеки є **міжнародне співробітництво**. Упродовж 2018 р. міжнародна наукова й науково-інформаційна діяльність здійснювалася за такими напрямками: участь у міжнародних науково-практичних заходах зарубіжних країн: Китайської Народної Республіки, Литовської Республіки, Великої Британії, Угорщини, Республіки Казахстан, Республіки Білорусь; наукове стажування в Інституті порівняльних досліджень Пекінського педагогічного університету (м. Пекін, КНР, 31 жовтня – 7 листопада) (Л. Д. Березівська, О. В. Сухомлинська, Л. В. Сухомлинська); членство в міжнародних наукових організаціях (Всекитайська асоціація з вивчення спадщини В. О. Сухомлинського – О. В. Сухомлинська, Л. В. Сухомлинська; Британська спілка з історії освіти – Л. Д. Березівська; Міжнародна громадська організація «Міжнародна академія безпеки життєдіяльності» – О. Є. Матвійчук); представлення результатів наукових досліджень у міжнародних виданнях, зокрема в тих, які входять до наукометричних баз даних; вивчення, узагальнення й поширення передового зарубіжного досвіду в статтях, оглядах; публікація статей іноземними мовами (англійською, китайською); діяльність Пункту європейської інформації в межах

міжнародного проекту УБА «Все про Європу: читай, слухай, дізнавайся в пунктах європейської інформації в бібліотеках» за підтримки програми ЄС Еразмус+ (Жан Моне) (лекції, виставки); засідання англомовного семінару для науковців Speaking Club, організованого спільно з громадською організацією «Африканська Рада в Україні» у рамках проекту «Україна – Африка: єдиний інформаційний простір»; налагодження міжнародного книгообміну; участь у міжнародних виставках, форумах.

ДНПБ зареєстровано в електронній базі Європейського Союзу як можливого партнера (усього з України зареєстровано 9 бібліотек).

Продовжувалася робота щодо включення колекції «Шкільні підручники і навчальні посібники» до міжнародного реєстру ЮНЕСКО «Пам'ять світу» тощо.

Інформація про напрацювання, здобутки й досвід ДНПБ всебічно представлена на *веб-порталі*, сторінці бібліотеки в соціальній мережі *Facebook*, висвітлювалася в *ЗМІ* («Педагогічна газета», «Освіта», «Шкільна бібліотека плюс», «Рідна школа», «Справи сімейні»). Усього в 2018 р. було опубліковано **19** статей, надано **1** інтерв'ю.

Популяризації діяльності бібліотеки сприяли також акції до Міжнародного дня дарування книг, Дня знань, Всеукраїнського дня бібліотек, Всеукраїнського дня добрих справ, Всесвітнього дня вишиванки; участь у конкурсі на девіз УБА 2018 (переміг девіз наукового співробітника Я. М. Ніколаєнко «Бібліотека@» – все тут, всі тут») та ін.

У 2018 р. було здійснено низку практичних заходів, які суттєво вплинули на **вдосконалення матеріально-технічної бази**: здійснено поточний ремонт на 1-му та 2-му поверхах; виконано електромонтажні роботи; перевезено й встановлено стелажі в прибудові першого поверху 9-ти поверхової будівлі; здійснено заходи з пожежної безпеки та охорони праці; закуплено металеві шафи для зберігання рідкісних книг; забезпечувалося перевезення книжкових виставок та літератури з інших установ й організацій; здійснено поточний ремонт меблів, підготовку до осінньо-зимового періоду, зокрема до опалювального сезону тощо. Основна частина коштів від власних надходжень спрямовувалася на забезпечення безперебійного функціонування бібліотеки (закупівля паперу, канцтоварів, бібтехніки, господарських товарів, ремонт оргтехніки й заправка картриджів). У звітний період в повному обсязі виплачувалися всі передбачені надбавки, матеріальна допомога.

Усе це свідчить про раціональне використання бібліотекою фінансових ресурсів для забезпечення належних матеріально-технічних і санітарно-гігієнічних умов організації робочого процесу, вироблення та втілення ефективного адміністративного й фінансового менеджменту.

На підставі викладеного можна зазначити, що протягом 2018 р. у ДНПБ наукова, науково-організаційна, науково-інформаційна й бібліотечна, науково-методична, культурно-освітня, фінансово-господарська діяльність здійснювалася на належному рівні. У звітному році було *відзначено нагородами* значну кількість працівників бібліотеки: нагрудним знаком МОН України «Василь Сухомлинський» (Л. Д. Березівська), подяками НАПН України й

дипломами авторів науково-популярних публікацій (у рамках проекту НАПН України «*Наукова журналістика у розповсюдженні педагогічних і психологічних знань*») (Л. Д. Березівська, О. В. Сухомлинська, О. Б. Бондарчук, Т. І. Годецька), почесними дипломами конкурсу НАПН України на кращі наукові роботи за біобібліографічний показник «Творчий доробок Василя Григоровича Кременя в інноваційному розвитку освіти України», підготовлений у 2017 р. (І ступеня) (Л. І. Самчук, В. В. Вербова, Н. А. Горбенко), конкурсу «Національне визнання наукових досягнень» Х Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті» у номінації «Інноваційний проект, педагогічна технологія» за біобібліографічний показник «Василь Олександрович Сухомлинський: до 100-річчя від дня народження», підготовлений у 2018 р. (Л. Д. Березівська, О. В. Сухомлинська, Л. В. Сухомлинська), подякою Київського університету імені Бориса Грінченка (Л. Д. Березівська), почесною відзнакою УБА «За відданість бібліотечній справі» (І. Г. Лобановська), Дипломом імені Маї Самборської (Л. М. Єршова, І. С. Хибник) та іншими відзнаками ДНПБ.

Водночас є низка питань, які залишаються невирішеними або недостатньо вирішеними: налагодження міжнародних зв'язків, участь у міжнародних проектах, конкурсах, розширення зв'язків із зарубіжними науковими установами та бібліотеками, проведення спільних із зарубіжними інституціями культурно-освітніх заходів, активізація міжнародних професійних обмінів, участь у міжнародних бібліотечних організаціях тощо; представлення одержаних результатів наукових досліджень у виданнях, що входять до наукометричних баз даних; організація підвищення кваліфікації наукових працівників; приведення наукових електронних періодичних видань у відповідність до вимог МОН України та ін.

Проведений аналіз результатів багатовекторної діяльності ДНПБ уможливорює визначення **пріоритетних завдань на 2019 р.**, а саме:

Наукова, науково-організаційна робота:

- своєчасне виконання індивідуальних планів роботи, подання якісних рукописів планової продукції, щорічного звіту про роботу ДНПБ та інших звітних матеріалів;
- розроблення проектів документів (запитів, ТЗ тощо) на відкриття наукових досліджень, що розпочнуться в 2020 р., із урахуванням реалізації концепції Нової української школи та ін.;
- підвищення публікаційної активності у виданнях, що входять до наукометричних баз даних;
- підготовка статей, оглядів, бібліографічних списків із використанням інформаційних ресурсів баз даних EBSCO Publishing;
- упровадження результатів наукових досліджень та їх моніторинг, організація й проведення науково-практичних заходів із використанням системи веб-конференції;
- приведення наукових електронних періодичних видань «Науково-педагогічні студії», «Наукові праці ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського» у відповідність до вимог МОН України;

- упровадження DOI в роботу ДНПБ;
- налагодження міжнародних зв'язків, встановлення партнерських наукових контактів із профільними установами інших країн, участь у міжнародних проектах тощо;
- підвищення фахового рівня наукових працівників;
- збереження унікального кадрового потенціалу бібліотеки, залучення нових кадрів вищої кваліфікації, підтримка діяльності ради молодих вчених;
- систематичний розгляд на вченій раді питання про виконання її рішень;
- організація та проведення заходів до 20-річчя ДНПБ (Всеукраїнська науково-практична конференція «Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського: здобутки та перспективи» (до 20-річчя), бібліографічний показник, нариси «ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського: історія і сучасність», виготовлення рекламної продукції тощо).

Науково-інформаційна й бібліотечна робота:

- формування галузевого інформаційного ресурсу шляхом комплектування документів, поповнення баз даних ЕК і НПЕБ ДНПБ;
- оперативне та якісне задоволення інформаційних потреб користувачів завдяки забезпеченню вільного доступу до галузевих ресурсів, зокрема з використанням дистанційних форм інформаційного обслуговування;
- розвиток проектів «Бібліометрика педагогічної науки» і «Національна академія педагогічних наук України»;
- забезпечення доступу до міжнародних баз даних EBSCO Publishing;
- збереження рідкісних видань (книжкових пам'яток), що становлять національне надбання, введення їх до наукового обігу шляхом організації експозиційно-виставкової діяльності, внесення записів до ЕК, повнотекстових документів до НПЕБ ДНПБ;
- формування та наукове опрацювання фонду рідкісних видань із перспективою визначення його як наукового об'єкта, що становить національне надбання;
- завершення роботи з упорядкування документного фонду сектору комплексного обслуговування (вул. Володимирська, 57);
- розвиток міжнародної співпраці шляхом участі в міжнародних проектах, професійних міжнародних організаціях, проведення спільних заходів із зарубіжними партнерами, налагодження міжнародного книгообміну;
- популяризація музейної експозиції «ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського: історія і сучасність» (лекції, екскурсії; підготовка інформаційно-рекламної продукції про музейну експозицію);
- упровадження в діяльність ДНПБ елементів корпоративного стилю;
- розвиток англійської версії веб-порталу ДНПБ шляхом перекладу його контенту;
- здійснення експозиційно-виставкової діяльності з метою розкриття й популяризації фонду ДНПБ.

Науково-методична робота:

- участь у створенні офіційних документів щодо науково-методичного забезпечення освітянських бібліотек, зокрема затвердження Положення про бібліотеку закладу загальної середньої освіти (спільно з МОН України);
- розроблення проекту стратегії перспективного розвитку бібліотек закладів загальної середньої освіти в контексті впровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;
- поглиблення співпраці ДНПБ і книгозбірень мережі освітянських бібліотек із формування галузевих бібліотечно-інформаційних ресурсів у традиційній та електронній формах;
- проведення заходів із метою підвищення фахового рівня бібліотечних працівників мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України (семінарів, лекторіїв, тренінгів тощо);
- створення та наповнення електронного ресурсу «Бібліотека Нової української школи» на веб-порталі ДНПБ.

Соціокультурна робота:

- організація та проведення науково-інформаційних і культурно-освітніх заходів, що сприяють формуванню національної свідомості й патріотизму, забезпечення доступу до наукового, культурного надбання народу України;
- упровадження новітніх форм соціокультурної діяльності з метою залучення нових користувачів (майстер-класи, тренінги тощо);
- організація моніторингу інформаційних потреб користувачів;
- продовження популяризації діяльності ДНПБ у ЗМІ, соціальних мережах.

Фінансово-господарська діяльність:

- інтенсифікація надання затверджених платних послуг із метою збільшення надходжень до спеціального фонду ДНПБ;
- оперативне забезпечення комфортних умов роботи працівників бібліотеки;
- ремонт і заміна віконних рам, дверних полотен, балконів та ін.

Реалізація визначених завдань сприятиме утвердженню ДНПБ у структурі НАПН України як потужного наукового, інформаційного, науково-методичного та культурно-освітнього центру, підвищенню якості науково-інформаційного забезпечення освітньої сфери та науки України.

НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО ЗА 2018 РІК ТА ЇХ УПРОВАДЖЕННЯ У ДІЯЛЬНІСТЬ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК

*С. М. КРАВЧЕНКО, кандидат історичних наук,
заступник директора з наукової роботи*

Наукова робота є важливим складником діяльності Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О.Сухомлинського (далі – ДНПБ). Наукові результати досліджень, розроблені й упроваджені науковцями ДНПБ,